

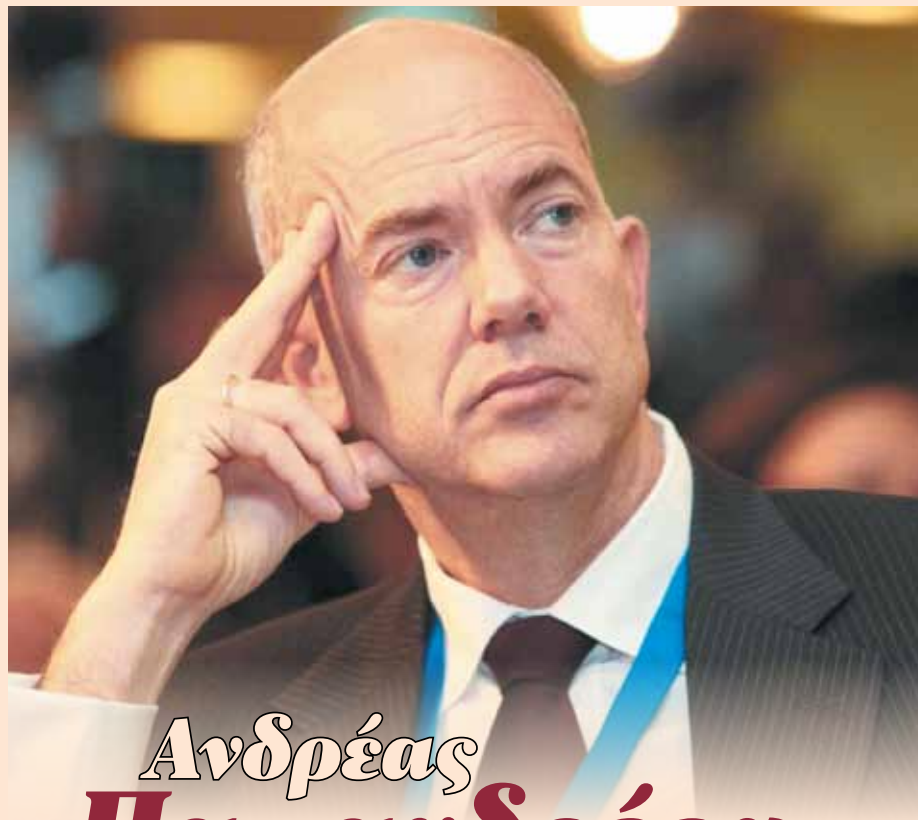
Μια νέα λέξη, η «πολυκρίση», χρησιμοποιείται για να περιγράψει την εποχή μας. Πανδημίες, πλημμύρες, ξηρασίες, καύσωνες, ακραία καιρικά φαινόμενα και φωτιές, ενεργειακή και επισιτιστική κρίση, απειλή για τρίτο παγκόσμιο πόλεμο και πυρηνικά, σύμφωνα με τον πρόεδρο (co-chair) του UN Development Solutions Network Greece (SDSN Greece) και καθηγητή στο ΕΚΠΑ Ανδρέα Παπανδρέου, ο οποίος μίλησε στα «ΝΕΑ Σαββατοκύριακο» ενόψει του Συνεδρίου του Economist, με θέμα «The Sixth Sustainability Summit for SE Europe & the Mediterranean», που διοργανώνεται στην Αθήνα στις 30 Νοεμβρίου και την 1η Δεκεμβρίου. Το Συνέδριο ξεκινά με τον κ. Παπανδρέου, ο οποίος θα αναλύσει τις επιπτώσεις από τον πόλεμο στην Ουκρανία στους στόχους των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΣΒΑ).

Οι απαντώντες κρίσεις που πλήττουν τον πλανήτη όπως η κλιματική αλλαγή, η πανδημία αλλά και η ύφεση δοκιμάζουν τους στόχους που έχει θέσει ο ΟΗΕ για την αειφόρο ανάπτυξη. Υπάρχουν άμυνες απέναντι σε αυτές τις δοκιμασίες;

Υστερα από σταθερή πρόοδο τα πρώτα πέντε χρόνια από την υιοθέτηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) το 2015, τα τελευταία δύο χρόνια ένας δείκτης προόδου για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του Δικτύου Λύσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη δείχνει οπισθοδρόμηση. Η βασικότερη αιτία είναι η πανδημία. Η ενεργειακή και επισιτιστική κρίση καθώς και το ενδεχόμενο παγκόσμιας ύφεσης θα εντείνουν την οπισθοχώρηση τουλάχιστον και τον επόμενο χρόνο. Παρά την πρωτόγνωρη ύφεση που προκάλεσε η πανδημία, η παγκόσμια κοινότητα ενίσχυσε σημαντικά τις δεσμεύσεις για κλιματική δράση στη Γλασκώβη. Όμως, η τωρινή ενεργειακή κρίση έχει κάμψει την διάθεση κάποιων χωρών και επιχειρήσεων για φιλόδοξη δράση απέναντι στην κλιματική κρίση και αυτό φάνηκε από την αποτυχία να υπάρξει δέσμευση στην Αίγυπτο για τον στόχο των 1,5 βαθμών κελσίου και για σταδιακή κατάρνηση του πετρελαίου και φυσικού αερίου. Αυτό οφείλεται εν μέρει στην λανθασμένη εντύπωση ότι η ενεργειακή κρίση οφείλεται στην ενεργειακή μετάβαση. Το αντίθετο ισχύει. Υπάρχουν όμως άμυνες απέναντι στις σημερινές δυσοίονες εξελίξεις. Οι σημαντικές αποφάσεις πολλών κυβερνήσεων για στροφή στην καθαρή ενέργεια μπορεί να αποτελέσουν την αρχή ιστορικής καμπής. Η κυβέρνηση Μπάιντεν κατάφερε για πρώτη φορά να περάσει την πιο φιλόδοξη νομοθεσία για την επίτευξη των δεσμεύσεων των ΗΠΑ για την κλιματική αλλαγή με το Inflation Reduction Act. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να ενισχύσει το ήδη φιλόδοξο σχέδιο ενεργειακής μετάβασης Fit for 55 με το RepowerEU. Η Κίνα και η Ινδία έχουν νέους φιλόδοξους στόχους καθαρής ενέργειας. Το θετικό αποτέλεσμα των εκλογών για το Δημοκρατικό Κόμμα στις ΗΠΑ είναι ένα άλλο δείγμα της άμυνας απέναντι στις σημερινές απειλές.

Η Ελλάδα έχει σημειώσει πρόοδο στην επίτευξη των στόχων του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη;

Η δεκαετής κρίση της Ελλάδας την πήγε πίσω σε σχέση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Τα τελευταία χρόνια μετά το κλείσιμο της οικονομίας λόγω πανδημίας σημειώνει πρόοδο. Σύμφωνα με την έκθεση της κυβέρνησης για τους ΣΒΑ, η Ελλάδα ήταν μία από τις δύο χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν είχε οπισθοχώρηση σε κανέναν από τους 17 στόχους το 2022. Ταυτόχρονα κατάφερε να βελτιώσει τις επιδόσεις στους στόχους 2 (μυθική πείνα / διατροφή), 7 (φτηνή και καθαρή ενέργεια), 10

Ανδρέας Παπανδρέου

Οι επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία στη βιώσιμη ανάπτυξη

Ο πρόεδρος του UN Development Solutions Network Greece και καθηγητής στο ΕΚΠΑ επισημαίνει στα «ΝΕΑ Σαββατοκύριακο» τις άμυνες που αναπτύσσουν οι ΗΠΑ, η Ευρώπη και η Κίνα απέναντι στις κρίσεις που δοκιμάζουν τους στόχους του ΟΗΕ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ
ΧΡΗΣΤΟ ΚΟΛΩΝΑ

(μειωμένες ανισότητες), 12 (υπεύθυνη καταναλωτική και παραγωγή) πάνω από τον μέσο όρο των χωρών της ΕΕ.

Με βάση έναν γενικό δείκτη επίτευξης του Δικτύου Λύσεων Βιώσιμης Ανάπτυξης όλων των ΣΒΑ, η Ελλάδα βρίσκεται στην 32η θέση ανάμεσα σε 163 χώρες. Μεταξύ άλλων έχει σημαντικές προκλήσεις σε παχυσαρκία, ποιότητα της εκπαίδευσης, ισότητα των φύλων, φτηνή και καθαρή ενέργεια, ανεργία των νέων και ποιοτική εργασία, υπεύθυνη κατανάλωση (διαχείριση αποβλήτων), διαφθορά, ποιότητα και ταχύτητα απονομής δικαιοσύνης, κλιματική δράση, ποιότητα των υδάτων, υπεραλιεία κ.ά. Με βάση έναν δείκτη για τις πολιτικές και την αποφασιστικότητα αντιμετώπισης των ΣΒΑ, βρίσκεται ανάμεσα σε χώρες με μια μέτρια προσήλωση στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Πέραν των δεικτών γνωρίζουμε καλά σημαντικές θεσμικές παθογένειες της ελληνικής κοινωνίας. Οι ΣΒΑ μάς βοηθούν να μετράμε τις αδυναμίες και να γινόμαστε υπόλογοι απέναντι σε αυτές. Ακόμα και οι δείκτες θέλουν προσεκτική ανάγνωση και έχουν τα όριά τους. Η ελευθερία του τύπου εμφανίζεται ως πολύ ικανοποιητική, αλλά γνωρίζουμε πόσο δύσκολα αποκαλύπτονται οι ολιγαρχικές δομές εξουσίας στην Ελλάδα και πόσο χρησιμοποιούνται τα μέσα ενημέρωσης ως εργαλεία εκβιασμού.

Παρά τις δυσκολίες επίτευξης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, έχουν ήδη συμβάλει

Είπε

Τα τελευταία χρόνια μετά το κλείσιμο της οικονομίας λόγω πανδημίας η Ελλάδα σημειώνει πρόοδο και ήταν μία από τις δύο χώρες της ΕΕ που δεν είχε οπισθοχώρηση σε κανέναν από τους 17 στόχους το 2022

σημαντικά στο να θέτουν συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους που εξασφαλίζουν μια ολιστική προσέγγιση στην προαγωγή της ευημερίας μας. Αντιλαμβανόμαστε πως υπάρχουν πολλοί δείκτες κοινωνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής ανάπτυξης που πρέπει να παρακολουθούμε για να διαμορφώνουμε σωστές πολιτικές και για να είμαστε υπόλογοι απέναντι στην κοινωνία. Αποφεύγουμε μια μονοδιάστατη και στρεβλή προσήλωση σε οικονομικά μεγέθη όπως το ΑΕΠ. Οι περίπλοκες προκλήσεις της εποχής μας δεν θα αντιμετωπιστούν με εύκολες μονοδιάστατες λύσεις του τύπου περισσότερες αγορές ή περισσότερο κράτος. Η προσήλωση στο τι θέλουμε να πετύχουμε και η συστηματική μέτρηση των επιδόσεών μας θα συμβάλουν στην ανεύρεση νέων θεσμικών λύσεων. Οι νέες τεχνολογίες μάς προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες να καταγράψουμε πλούσια στοιχεία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στην αιχμή με τις νέες συστηματικές προσεγγίσεις με την Πράσινη Συμφωνία.

Ποιος είναι ο ρόλος και οι δράσεις του SDSN Greece;

Το Ελληνικό Δίκτυο Λύσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ξεκίνησε τη δράση του στη χώρα μας το 2017. Βασικός στόχος του Δικτύου είναι η ανάπτυξη συνεργειών με τις κυβερνήσεις, την ακαδημαϊκή κοινότητα, τον επιχειρηματικό κόσμο και την κοινωνία των πολιτών για την οικοδόμηση δίκαιων και βιώσιμων κοινωνιών. Είναι χαρακτηριστικό ότι η πλειονότητα των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας μας είναι μέλη του Δικτύου και συμβάλλουν ενεργά στις προσπάθειές μας. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσουμε μια σειρά εκπαιδευτικών και ερευνητικών δράσεων καθώς και δράσεων που στοχεύουν στην ενημέρωση και ενίσχυση της συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων μερών με κεντρικούς άξονες την κλιματική αλλαγή και τις στρατηγικές μετριάσεις του φαινομένου και των επιπτώσεών του, το φυσικό κεφάλαιο και την ενσωμάτωση στη βιώσιμη κατανομή των επενδύσεων, τη βιώσιμη ανάπτυξη σε περιόδους κρίσης, τη χαρτογράφηση των Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης στα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα της χώρας, την κλιματική δικαιοσύνη και την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης. Ειδικότερα αναφέρω τον προσανατολισμό μας:

- στην ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ κυβέρνησης, επιχειρηματικού τομέα, κοινωνίας των πολιτών και όλων των ενδιαφερόμενων μερών για τα θέματα της βιώσιμης ανάπτυξης μέσα από πρωτοβουλίες όπως η πρωτοβουλία 4seas, η πρωτοβουλία για τη Βιώσιμη Ναυτιλία και τα Λιμάνια, το ετήσιο συνέδριο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε συνεργασία με το Economist
- σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης
- σε προγράμματα εφαρμοσμένης έρευνας
- στην ανάλυση και επεξεργασία πολιτικών.